

Invențiile în slujba scenei

VIRGIL MUNTEANU

Am citit, undeva, că actorii din Bremen au imaginat și construit un roboțel menit să-i scoată din starea de deprimare în care îi aduce, de regulă, imaginea sălilor în fața cărora joacă. Nu e o glumă. Cei din Bremen nu prea au umor. Ei au doar spirit inventiv. Așa că au construit un roboțel, semănând la chip cu impresarul teatrului lor, care, plasat în culise, are rolul să-i bată pe umăr, încurajator, înaintea intrării lor în scenă. Un psihanalist, chemat să studieze rezultatele aplicării acestei invenții, pretinde că starea sufletească a actorilor s-a modificat simțitor în bine, și recomandă călduros aplicarea pe scară largă a acestei originale inițiative.

Aflat în plăcuta, caldă tovarășie a unui grup de actori, am încercat să mă fac băgat în seamă și le-am povestit, ca pe o giu-mă bună, cele de mai sus. Rezultatul a fost sub așteptări.

Invenția celor din Bremen a fost considerată banală, fără haz, la îndemâna oricui, pe deasupra, fără sens la noi, unde sălile sînt, întotdeauna, pline. Și, ca să-mi arate că roboțelul celor din Bremen e o jucărie de copil, prietenii actori mi-au dat numeroase exemple de invenții pe care le au în cap și pe care, dacă scena, filmul și tele-

viziunea le-ar da răgaz, le-ar putea prezenta spre brevetare. Astfel, s-a vorbit despre un roboțel plasat în cușca suflerului, care ar fi bine să aducă la chip cu directorul, și care, ori de cîte ori se apropie un actor de rampă, să-i șoptească deslușit și plin de entuziasm: „ești mare, mă, ești mare, ești un monstru sacru!” Actrițelor, roboțelul ar urma să le șoptească, de asemenea deslușit și cu fierbinte convingere: „ești adevărata doamnă a scenei noastre!”

S-a înfățișat pe larg proiectul unui detector, menit să descurajeze pe actrițele deprinse să tricoteze în timpul repetițiilor. Detectorul ar urma să declanșeze un aparat care să incilcească ghebele celor în culpă.

Aceste invenții au fost primite de convivi cu politicoasă rezervă. Mai mult interes a întrunit o altă propunere, nu întru totul originală (s-a precizat că e inspirată de la japonezi), de a se confecționa un manechin care să semene cu regizorul, și căruia, pentru a-și vărsa năduful, actorii să-i poată căra pumni în nas în orice moment le-ar veni s-o facă, dar numai pe durata repetiției. Cineva a venit cu ideea ca, începînd cu repetițiile generale, printr-un difuzor plasat în sală să se transmită continuu, înregistra-

te pe bandă magnetică, sunete reproducînd foșnetul filelor caietului-program și făcîndu-le pirurilor cu pastă acționate nervos.

S-a mai propus — și propunerea a fost îmbrățișată cu multă căldură — să se facă un bust după chipul și asemănarea dramaturgului și regizorului P. P. Căvera, bust care, plasat în stal, să poată fi urmărit la „generale”, cum dă din cap și exclamă: „Intocmai, intocmai, intocmai!” după fiecare replică.

Bustul ar mai putea să emită, la o simplă apăsare de buton, scrisori de mulțumire adresate actorilor și tinerilor regizori.

Bineînțeles, bustul în cauză ar urma să fie utilizat numai la piesele celui care a inspirat bustul. În sfîrșit, propunerea de invenție care a întrunit unanimitate a fost următoarea: pe toată durata pregătirii unui spectacol, stalul să fie înșesat cu manechine ale cronicarilor dramatici. Chipurile lor să exprime decepție, dezamăgire, dezaprobare, detașare, dispreț. În contrast cu aceste sentimente, cu care s-ar deprinde în timpul repetițiilor, chipurile vii, adevărate, exprimînd adevărate fierbinte, sinceră prețuire și adîncă înțelegere, pe care le-ar întîlni interpreții la premieră, i-ar umple de elan și încredere.